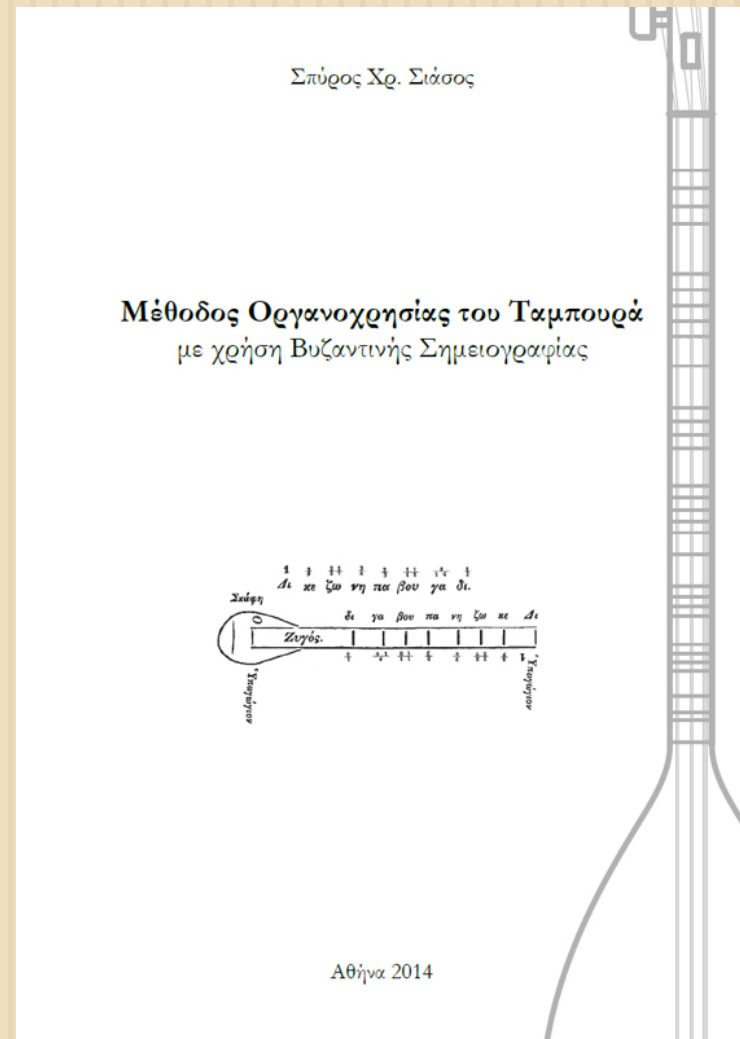
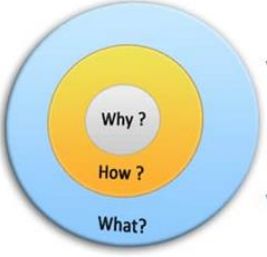

Παιδαγωγικές – Επιμορφωτικές Ημερίδες
Μουσικών Σχολείων Αττικής
«Τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών
Μαθημάτων Μουσικής Παιδείας
για τα Μουσικά Σχολεία,
από τη Θεωρία στην Πράξη»

Θέμα: Διαθεματικές Προσεγγίσεις του
μαθήματος της Ελληνικής Παραδοσιακής
Μουσικής μέσω της διδασκαλίας του Ταμπούρα

Εισηγητής: Σπύρος Σιάσος, Μουσικολόγος, Med
καθηγητής ταμπούρα Μουσικού Σχολείου Ιλίου

Δομή Εισήγησης

2

- **A. i. Αναγκαιότητα ύπαρξης ενός κοινού κώδικα σημειογραφίας που να συνάδει με τους στόχους του μαθήματος της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής και να συνεπικουρεί στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας του ταμπουρά**
- **ii. Τα οφέλη της χρήσης Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Σημειογραφίας στη διδασκαλία του ταμπουρά**
- **B. i. Διδακτική πρόταση: Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας (Σιάσος, 2014, 2015).**
- **ii. Διαθεματικές προσεγγίσεις του μαθήματος του ταμπουρά με άλλα μαθήματα του γυμνασίου.**

Α. Προβληματική της εισήγησης Ι

3

- Α. ι. Αναγκαιότητα ύπαρξης ενός κοινού κώδικα σημειογραφίας που να συνάδει με τους στόχους του μαθήματος της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής και να συνεπικουρεί στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας του ταμπουρά

Προβληματική της εισήγησης II

4

A. ii. Τα οφέλη της χρήσης ΒΕΣ στη διδασκαλία του ταμπουρά

5

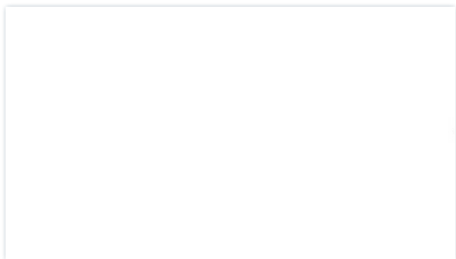
- Η Βυζαντινή Εκκλησιαστική Σημειογραφία και η θεωρία που τη διέπει, αποτελούν κοινό τόπο αναφοράς για το μάθημα της Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής και του ταμπουρά.
- Η ύλη των δύο μαθημάτων πρέπει να συμπορεύεται:
 - i. **Θεωρητικά**, ως μια κοινή εμπειρία μάθησης και κατανόησης θεωρητικών εννοιών όπως τα διαστήματα, τα συστατικά των Ήχων η αποκωδικοποίηση της σημειογραφίας και
 - ii. **Πρακτικά** με κοινά τραγούδια, Ήχους και θεματολογία, καθιστώντας το ένα μάθημα συνέχεια του άλλου.

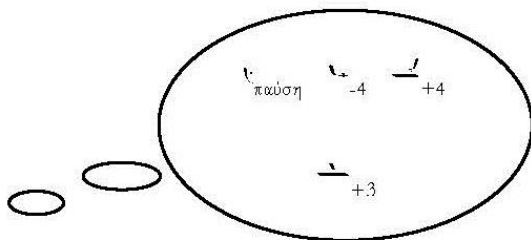
Σπύρος Σιάσος, Med

Παράδειγμα παραδοσιακού χορού σε ΒΕΣ, γραμμένο κατάλληλα για τη διδασκαλία του ταμπούρά (Σιάσος, 2014:52)

Μουσικά Παραδείγματα:

Ποδαράκι
Ἦχος $\frac{1}{4}$ Πα

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
0 3 - 0 1 - 0 0 - -

| ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ | $\frac{1}{\pi q}$

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
0 0 1 2 1 0 0 4 - -

| ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ | $\frac{1}{\Delta \delta}$

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
0 0 1 2 1 0 0 0 - -

| ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ ̣ | ̣ ̣ | $\frac{11}{\pi q}$

- Εξοικείωση των μαθητών με τη σημειογραφία της ΒΕΜ.

Παράδειγμα παραδοσιακού χορού σε ΒΕΣ, γραμμένο κατάλληλα για τη διδασκαλία του ταμπουρά (Σιάσος, 2014:52)

9

Μουσικά Παραδείγματα:

Ποδαράκι

Ἦχος $\frac{1}{4}$ Πα

The image shows three staves of musical notation for the 'Ποδαράκι' dance. Each staff includes rhythmic notation with arrows indicating up and down strokes, and a final chord notation circled in red.

Staff 1: Rhythmic notation: 0 3 - 0 1 - 0 0 - -. Final chord: $\frac{1}{4}$ Πα.

Staff 2: Rhythmic notation: 0 0 1 2 1 0 0 4 - -. Final chord: $\frac{1}{4}$ Πα.

Staff 3: Rhythmic notation: 0 0 1 2 1 0 0 0 - -. Final chord: $\frac{1}{4}$ Πα.

Σπύρος Σιάσος, Med

- Εξοικείωση των μαθητών με τη σημειογραφία της ΒΕΜ.
- Αναφορά στον Ἦχο ως απεικόνιση της μαρτυρίας του και ως ἦχημα.
- Αποσαφήνιση των συστατικών του Ἦχου του κομματιού.
- Κλίμακα – μουσική έκταση,
- Βάση του Ἦχου - Δεσπόζοντες φθόγγοι,
- Ἐλξεις, Καταλήξεις,

Παράδειγμα παραδοσιακού χορού σε ΒΕΣ, γραμμένο κατάλληλα για τη διδασκαλία του ταμπουρά (Σιάσος, 2014:52)

10

Μουσικά Παραδείγματα:

εξασκηθείτε στο ρυθμικό μοτίβο:

↓ ↓ ↑ ↓

0 3 - 0 1 - 0 0 - -

Ποδαράκι

Ἦχος $\frac{4}{4}$ Πα

παύση -4 -4 +4
- +3

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

0 3 - 0 1 - 0 0 - -

| 4 - 4 | 4 - 4 | 4 - 4 | 4 - 4 | $\frac{1}{\pi q}$

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

0 0 1 2 1 0 0 4 - -

| 2 - 4 | 2 - 4 | 2 - 4 | 4 - 4 | $\frac{1}{\Delta \delta}$

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

0 0 1 2 1 0 0 0 - -

| 4 - 4 | 4 - 4 | 4 - 4 | 4 - 4 | $\frac{11}{\pi q}$

- Εξοικείωση των μαθητών με τη σημειογραφία της ΒΕΜ.
- Αναφορά στον Ἦχο ως απεικόνιση και ως ήχημα.
- Αποσαφήνιση των συστατικών του Ἦχου του κομματιού.
- Κλίμακα – μουσική έκταση,
- Βάση του Ἦχου - Δεσπόζοντες φθόγγοι,
- Ἐλξεις, Καταλήξεις,
- Αποτύπωση και επεξήγηση του ρυθμού του κομματιού

Διασύνδεση της Βυζαντινής και της Ευρωπαϊκής Σημειογραφίας μέσω του μαθήματος του ταμπουρά Ι

11

- Βιωματική συσχέτιση των δυο μουσικών γραμματισμών με στόχο οι μαθητές να αναπτύξουν μια ολιστική θεώρηση περί των μουσικών σημειογραφικών συστημάτων.
- Οφέλη της χρήσης Ευρωπαϊκής Σημειογραφίας στην οργανοχρησία του ταμπουρά (Σιάσος, 2014:125):

1. μέσω της πολυφωνικής καταγραφής στο πεντάγραμμο, να αναδείξουμε τις δυνατότητες παραγωγής συγχορδιών καθώς και τον συνοδευτικό ρόλο του ταμπουρά,

i. Συγχορδίες του Νη (Do)

The image displays four rows of musical notation and tablature for the Nη (Do) string of a baglamas. Each row includes a treble clef staff with a single note and a corresponding tablature on a seven-stringed instrument. The notes and their tablature positions are as follows:

- Do(Sol):** Treble clef, note on the second line (G4). Tablature: 0 0 0 2 0 0 0. Above the tablature are three fret markers labeled with the Greek letter alpha (α).
- Do(Sol-Μι):** Treble clef, note on the first space (F4). Tablature: 0 0 0 1 0 0 0. Above the tablature are three fret markers labeled with alpha (α), alpha (α), and xi (ξ).
- Do+:** Treble clef, note on the second space (A4). Tablature: 0 0 0 2 0 0 0. Above the tablature are three fret markers labeled with alpha (α), alpha (α), and xi (ξ).
- Do-:** Treble clef, note on the first line (E4). Tablature: 0 0 0 1 0 0 0. Above the tablature are three fret markers labeled with alpha (α), alpha (α), and xi (ξ).

Διασύνδεση της Βυζαντινής και της Ευρωπαϊκής Σημειογραφίας μέσω του μαθήματος του ταμπουρά II

12

Λιανοχορταρούδια

-Ζωναράδικος, χορός Δυτικής Θράκης-

Ηχος Πρώτος

↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ *tr* ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑

1 2 1 3 1 3 1 1 2 1-2 1 4

↓... *tr*

tr

10 Δω στα λια για μόν α μόν

2. μέσω της απεικονιστικής της ευκολίας, να καταγράψουμε μεγάλα σε διάρκεια και αυξημένης δυσκολίας οργανικά κομμάτια – χορούς,
3. να παρουσιάσουμε τεχνικές οργανοχρησίας όπως *legatto*, τρίλιες του αριστερού και του δεξιού χεριού, αποτσιατούρες κ.ά.,

Διασύνδεση της Βυζαντινής και της Ευρωπαϊκής Σημειογραφίας μέσω του μαθήματος του ταμπούρα III

13

Κούρδισμα Re-Sol-Re

Το κούρδισμα Re-Sol-Re (ή Πα-Δι-Πα), προτείνεται για κομμάτια του Πρώτου Ήχου στα οποία η 3η χορδή κουρδισμένη στην Βάση του Ήχου χρησιμοποιείται ως *ρυθμικό μπάσο* στο πρώτο όγδοο/τέταρτο του μέτρου π.χ. στα τραγούδια: Η Ελένη η ζωντοχήρα (Γιοβάν Τσαούς), Όσο βαρούν τα σίδερα (Στ. Φουσταλιέρης), κ.ά. Το αντίστοιχο κούρδισμα στην οργανοχρησία του τούρκικου saz ονομάζεται Sürmeli Düzen.

Οι ψαράδες

Ήχος Πρώτος

4 3 1 1 3 1 2 4 2 1 1 4...

5 4 3 1 1 3 1 1 2 4 2 1 1 1 2 1 1 2 4 2 1 2 1 0

4. να σημειώσουμε διαφορετικά κούρδισματα που χρησιμοποιούνται στην οργανοχρησία του ταμπούρα

Διασύνδεση της Βυζαντινής και της Ευρωπαϊκής Σημειογραφίας μέσω του μαθήματος του ταμπουρά IV

14

Μαζεμένος -χορός Μυτιλήνης-

Για να σημειώνουμε την συνήχηση των τριών χορδών του ταμπουρά (συγχορδία) στο Πεντάγραμμο εφεξής θα γράφουμε την 3η χορδή μία οκτάβα χαμηλότερα.

Νιχαβέντ

5

9

Fine

5. να παρουσιάσουμε Ελληνικά παραδοσιακά τραγούδια και χορούς που δεν ανήκουν σε κάποιον Ήχο της Βυζαντινής Μουσικής (π.χ. ο χορός «Μαζωμένος» - μακάμ Νιχαβέντ),

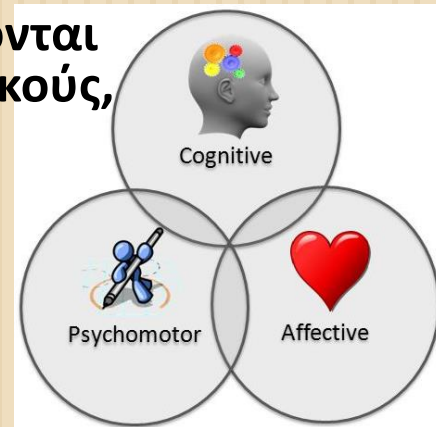
Β. Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας (Σιάσος, 2014, 2015)

15

- Στις ανθρωπιστικές επιστήμες με τον όρο μοντέλα εννοούνται σχηματικές παραστάσεις που απεικονίζουν ιδέες, θεωρίες και σχέδια δράσης (Ματσαγγούρας, 1999:142).
- **Σκοπός Μαθήματος του υποχρεωτικού ταμπουρά στο Μουσικό Σχολείο είναι:**
 - ✓ Η πρακτική υποστήριξη των θεωρητικών γνώσεων της Παραδοσιακής Μουσικής, μέσα από την γνωριμία των μαθητών με τα διαστήματα, τις κλίμακες, τις τεχνικές και το ύφος της Παραδοσιακής Μουσικής.
 - ✓ Η χρήση του οργάνου, τόσο για την αυτοτελή εκτέλεση κομματιών όσο και για συνοδεία φωνητικών εκτελέσεων

Υπουργική Απόφαση Γ2/1685/02-03-1995 ΦΕΚ 187 τ. Β

- **Οι επιμέρους στόχοι του μαθήματος που τίθενται διαχωρίζονται σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom B.S. (1956) σε γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς.**

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας – Στόχοι Ι

16

- **Γνωστικοί στόχοι.** Ο μαθητής να είναι σε θέση,
- ✓ να εφαρμόζει τις γνώσεις της Θεωρίας του μαθήματος της ΕΠΜ.
- ✓ να αναγνωρίζει τα σημάδια της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Σημειογραφίας και να τα αποδίδει με τον σωστό τρόπο φωνητικά και οργανικά.
- ✓ να αναγνωρίζει τα διάφορα ελληνικά ρυθμικά μοτίβα (χορούς).
- ✓ να διακρίνει και να συγκρίνει τα διαφορετικά μουσικά διαστήματα των Ήχων της ΒΕΜ.
- ✓ να διακρίνει το διαφορετικό μουσικό ύφος – ιδίωμα της κάθε γεωγραφικής περιοχής της Ελλάδος μέσα από το ρεπερτόριο των τραγουδιών του μαθήματος.
- ✓ να ελέγχει την φωνητική του τοποθέτηση με τη βοήθεια του ταμπουρά ως συνοδευτικό όργανο.
- ✓ να συνδέει τις γνώσεις οργανοχρησίας του ταμπουρά που έχει αποκομίσει από τα προηγούμενα μαθήματα (ανάκληση γνώσης) και να τις οργανώσει σε κανόνες και βήματα μάθησης που θα τον βοηθήσουν στην κατανόηση των επόμενων τραγουδιών.

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας – Στόχοι II

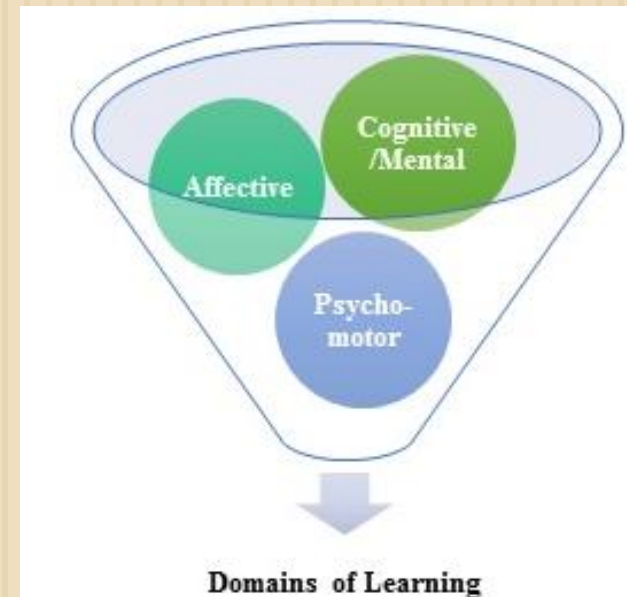
17

- **Συναισθηματικοί στόχοι.** Ο μαθητής,
 - ✓ να αγαπήσει τον ταμπουρά και μέσω της οργανοχρησίας του να εκφράζει τα συναισθήματά του.
 - ✓ να διαισθάνεται τις διάφορες ερμηνευτικές δυνατότητες του ταμπουρά και να τις χρησιμοποιεί στο παίξιμό του.
 - ✓ να διαμορφώσει θετική στάση απέναντι στην μουσική παράδοση του τόπου του και εν γένει της Ελλάδος.
 - ✓ να είναι πρόθυμος να συμμετάσχει σε μουσικά σύνολα Παραδοσιακής Μουσικής παίζοντας ταμπουρά.

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας – Στόχοι III

18

- **Ψυχοκινητικοί στόχοι.** Ο μαθητής να είναι σε θέση,
 - ✓ να χειρίζεται αυτόνομα και ταυτόχρονα το δεξί και το αριστερό του χέρι. (νευρομυϊκός συντονισμός - κιναισθητικές δεξιότητες)
 - ✓ να παρουσιάζει τα τραγούδια που μαθαίνει στις εκδηλώσεις του σχολείου.
 - ✓ να συνθέτει δικές του μελωδίες στον ταμπουρά.
 - ✓ να καλλιεργήσει μεταγνωστικές δεξιότητες.

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Διδακτική Προσέγγιση I

19

Η διδακτικό μοντέλο που προτείνεται ακολουθεί μία συνθετική πορεία.

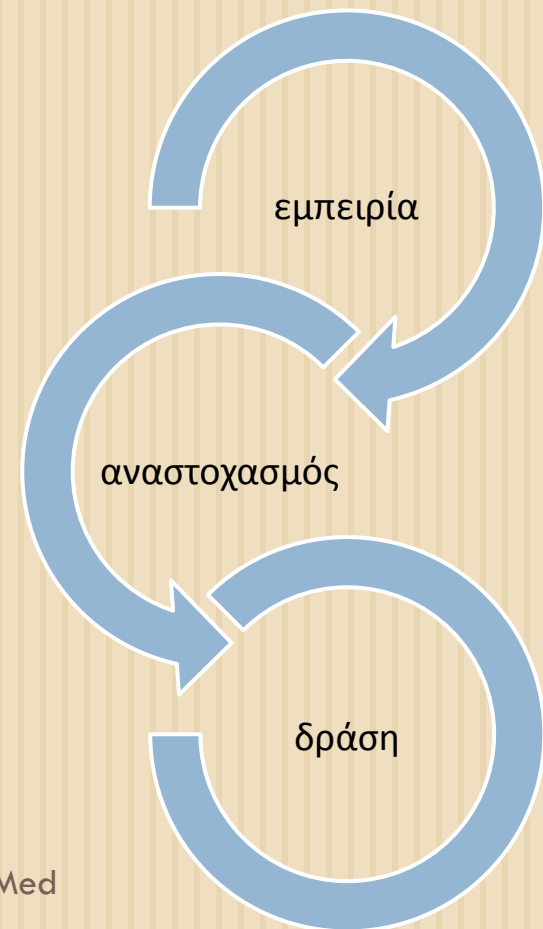
- ✓ the Mezok method (Akdeniz, 2012; Karahasanoğlu, 2012; Κορ, 2013)
- ✓ «μανθάνειν διά τοῦ πράττειν» (Dewey, 1924: 82)
- ✓ οι μαθητές δομοούν τις νέες τους γνώσεις μέσω της αλληλεπίδρασης των ήδη διαμορφωμένων γνώσεων και πεποιθήσεων τους με τη νέα γνώση, τις ιδέες και τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν (Richardson, 1997)

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας Διδακτική Προσέγγιση II

20

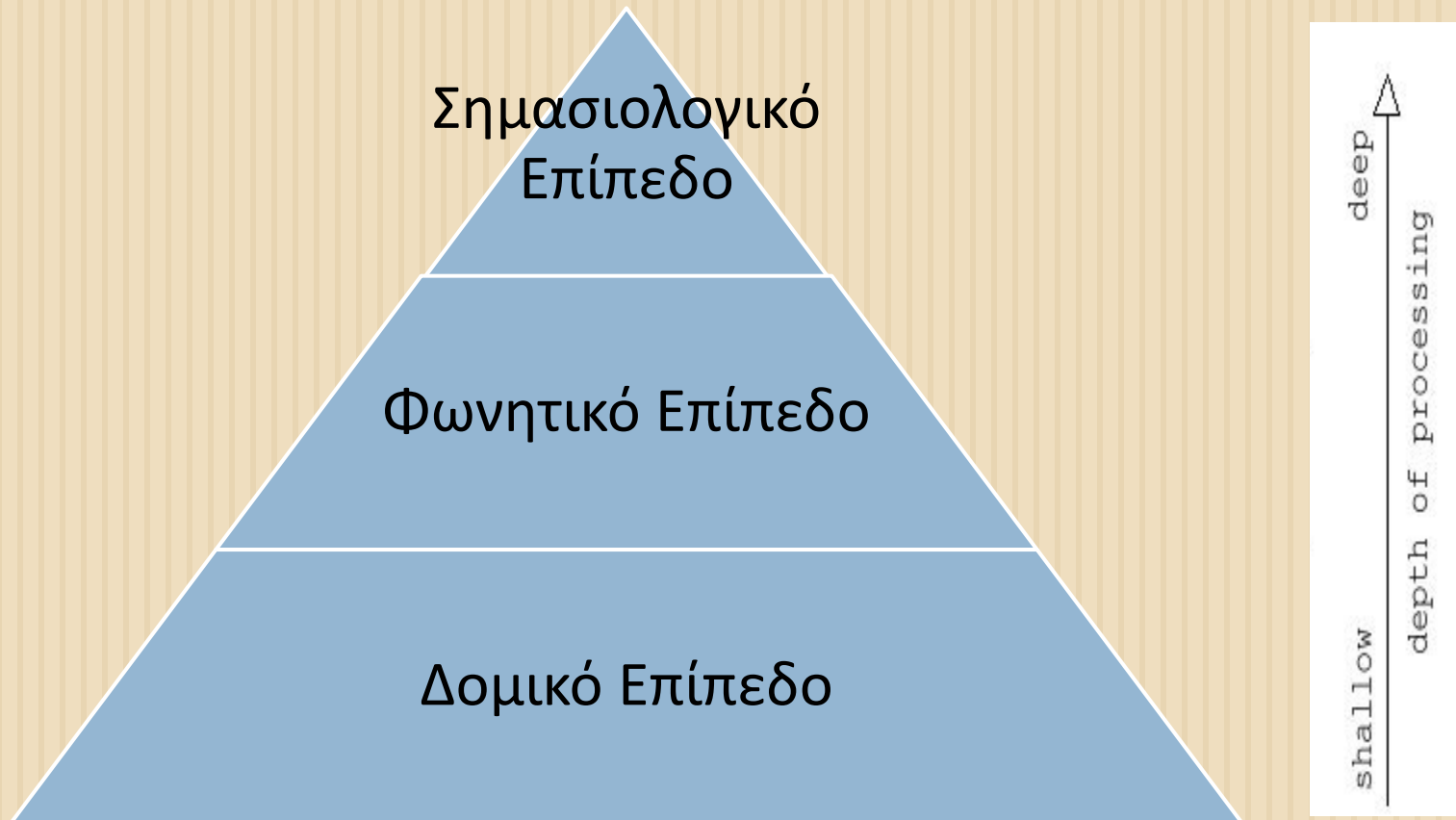
✓ **βιωματικός κύκλος μάθησης:** ο οποίος ξεκινάει με την εμπειρία, συνεχίζει με τον αναστοχασμό της και οδηγείται στη δράση, η οποία με τη σειρά της μετατρέπεται σε μία νέα εμπειρία προς αναστοχασμό (Mountford & Rogers, 1996).

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπούρα με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Διδακτική Προσέγγιση III

21

- ✓ Μοντέλο επεξεργασίας των πληροφοριών των Craik & Lockhart (Cassells, 2009:19)

Διαθεματικές Προσεγγίσεις I

- **Στόχος των διαθεματικών προσεγγίσεων** αποτελεί η διασύνδεση της σχολικής γνώσης με τη βιωματική εμπειρία που αποκτά ο μαθητής στο περιβάλλον που κινείται, καθώς και τη συνεργασία και σύμπραξη των διάφορων επιστημονικών κλάδων με σκοπό την ενιαία προσέγγιση μιας ενότητας από όλες τις οπτικές θέασής της (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2011:8).
- **Διαθεματικές προσεγγίσεις με τα μαθήματα:**
 - **Θεωρία Ελληνικής Παραδοσιακής Μουσικής:** σύνδεση θεωρίας-πράξης
 - **Θεωρία Ευρωπαϊκής Μουσικής:** αντιπαραβολή των δυο σημειογραφιών
 - **Κείμενα Νεοελληνικής λογοτεχνίας:** Εκμάθηση στον ταμπουρά των δημοτικών τραγουδιών «Ύπνε μου κι έπαρέ μου το» (Α Γυμνασίου), «Ξενιτεμένο μου πουλί» (Β' Γυμνασίου), «Του γιοφυριού της Άρτας» και «Ερωτόκριτος» (Γ' Γυμνασίου) τα οποία διδάσκονται στο μάθημα των Κειμένων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
 - **Ιστορία:** Ανάλυση του κειμένου και των ιστορικών γεγονότων που αναφέρονται σε δημοτικά τραγούδια της Μεθόδου π.χ. Στη μέση στην Αράχωβα

Διαθεματικές Προσεγγίσεις II

- **Μαθηματικά – Φυσική:**
- ✓ Θεωρητική ανάπτυξη του συγκερασμού των 72 μορίων στον βραχίονα του ταμπούρά και υπολογισμός των θέσεων των δεσμών.

Μέθοδος Οργανοχηρίας του Ταμπούρά - Σπύρος Χρ. Σιάσος

Κατά το συγκερασμό της οκτάβας σε 72 τμήματα, η απόσταση του κάθε δεσμού από τον σταθερό καβαλάρη του οργάνου υπολογίζεται από τον εξής τύπο:

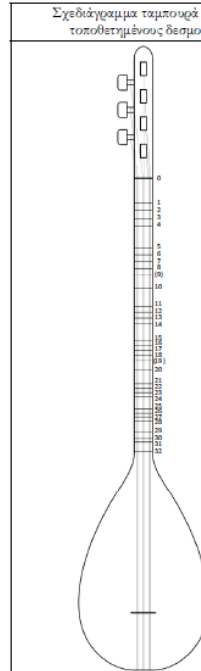
$$\Delta_n = MX - \frac{MX}{2^{\left(\frac{n}{72}\right)}}$$

Όπου: Δ_n : η απόσταση του n -ιστού δεσμού από τον σταθερό καβαλάρη του οργάνου.

MX : το μήκος της χορδής μεταξύ του σταθερού και κινητού καβαλάρη.

Η αριθμηση και η τοποθέτηση των δεσμών ξεκινάει από την κεφαλή του ταμπούρά (σταθερό καβαλάρη) προς τον μεσαίο καβαλάρη και γίνεται ως εξής:

Σχεδιάγραμμα ταμπούρα με 32 τοποθετημένους δεσμούς	n-ιστός δεσμός	Αριθμός Μορίων από τον Σταθερό Καβαλάρη	Δ_n σε mm για $MX = 720,0mm$
	0	0	0,0
	1	6	40,4
	2	8	53,4
	3	10	66,1
	4	12	78,6
	5	18	114,6
	6	20	126,1
	7	22	137,4
	8	24	148,5
	9	26	159,4
	10	30	180,6
	11	36	210,9
	12	38	220,6
	13	40	230,1
	14	42	239,5
	15	48	266,4
	16	50	275,1
	17	52	283,6
	18	54	291,9
	19	56	300,0
	20	60	315,9
	21	66	338,6
	22	68	345,9
	23	70	353,0
	24	72	360,0
	25	78	380,2
	26	80	386,7
	27	82	393,0
	28	84	399,3
	29	90	417,3
	30	94	428,7
	31	96	434,3
	32	102	450,3

Διαθεματικές Προσεγγίσεις III

24

- **Πληροφορική/ΤΠΕ:**
- ✓ Δημιουργία υπολογιστικού μοντέλου των θέσεων των μπερντέδων στον βραχίονα του ταμπουρά σε πρόγραμμα επεξεργασίας λογιστικών φύλλων π.χ. EXCEL και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου.

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following data:

A	B	
1	Μήκος Χορδής (mm)	720
2	Αριθμός διαστημάτων	72
3		
4	Αριθμός Δεσμού	Απόσταση δεσμού από καβαλάρη (mm)
5	6	40.4
6	8	53.4
7	10	66.1
8	12	78.6
9	18	114.6
10	20	126.1
11	22	137.4
12	24	148.5
13	26	159.4
14	30	180.6
15	36	210.9
16	38	220.6
17	40	230.1
18	42	239.5
19	48	266.4
20	50	275.1
21	52	283.6
22	54	291.9
23	56	300.0
24	60	315.9
25	66	338.6
26	68	345.9
27	70	353.0
28	72	360.0
29	78	380.2
30	80	386.7
31	82	393.0
32	84	399.3
33	90	417.3
34	94	428.7
35	96	434.3
36	102	450.3

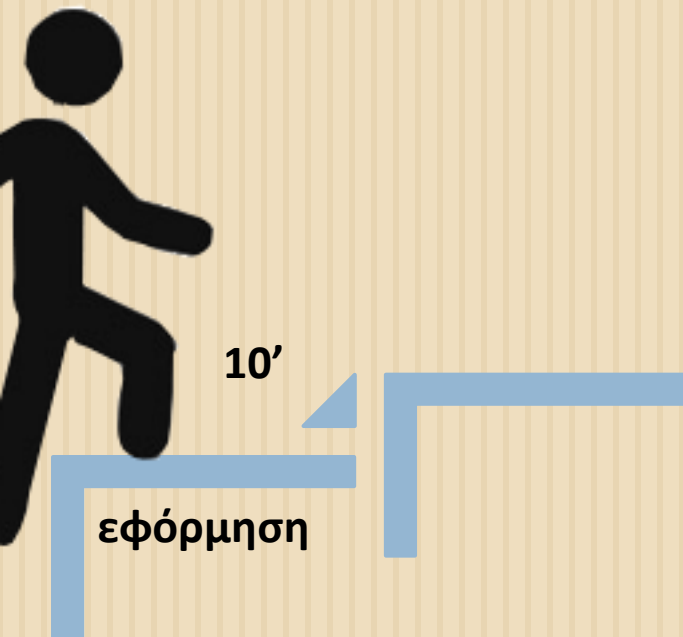
Σπύρος Σιάσος, Med

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Πορεία Διδασκαλίας

25

Διάρκεια μία διδακτική ώρα (45')

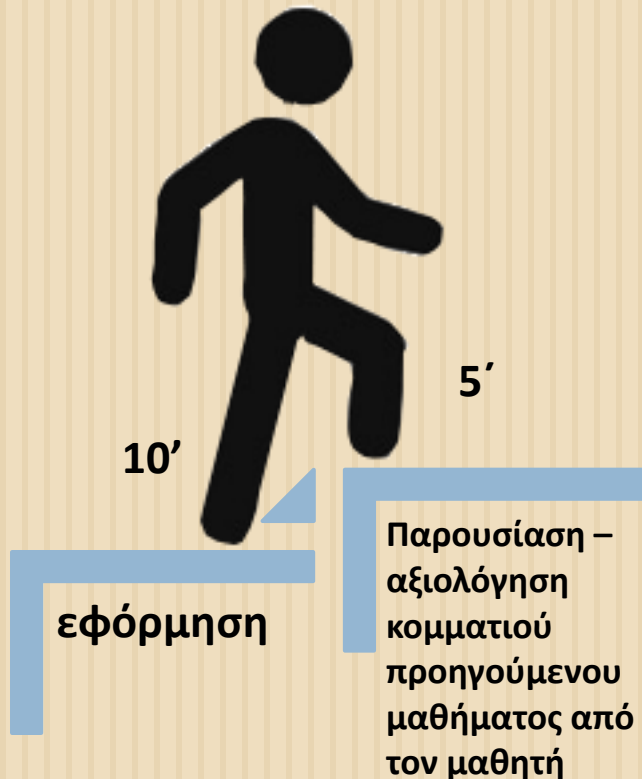
- **Εφόρμηση (10')**
- ✓ Μουσικό καλωσόρισμα
- ✓ ασκήσεις ενεργοποίησης
- ✓ εκτέλεση γνωστού τραγουδιού

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Πορεία Διδασκαλίας

26

Διάρκεια μία διδακτική ώρα (45')

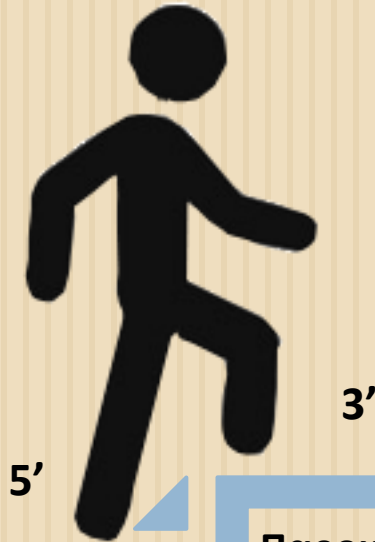

- **Εφόρμηση (10')**
 - ✓ Μουσικό καλωσόρισμα
 - ✓ ασκήσεις ενεργοποίησης
 - ✓ εκτέλεση γνωστού τραγουδιού
- Παρουσίαση – αξιολόγηση κομματιού προηγούμενου μαθήματος (5')

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπούρα με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Πορεία Διδασκαλίας

27

Διάρκεια μία διδακτική ώρα (45')

10'
εφόρμηση

5'
Παρουσίαση –
αξιολόγηση
κομματιού
προηγούμενου
μαθήματος από
τον μαθητή

3'
Παρουσίαση
του νέου
μουσικού
κομματιού

- Παρουσίαση του νέου κομματιού (3'):
Το νέο κομμάτι πρέπει να επιλέγεται με βάση:
 - ✓ το επίπεδο που βρίσκεται ο μαθητής
 - ✓ το επίπεδο δυσκολίας του κομματιού
 - ✓ το θεματικό του περιεχόμενο
 - ✓ να είναι αρεστό
 - ✓ να μπορεί να διδαχθεί σε μία διδακτική ώρα

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπούρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας – Πορεία Διδασκαλίας

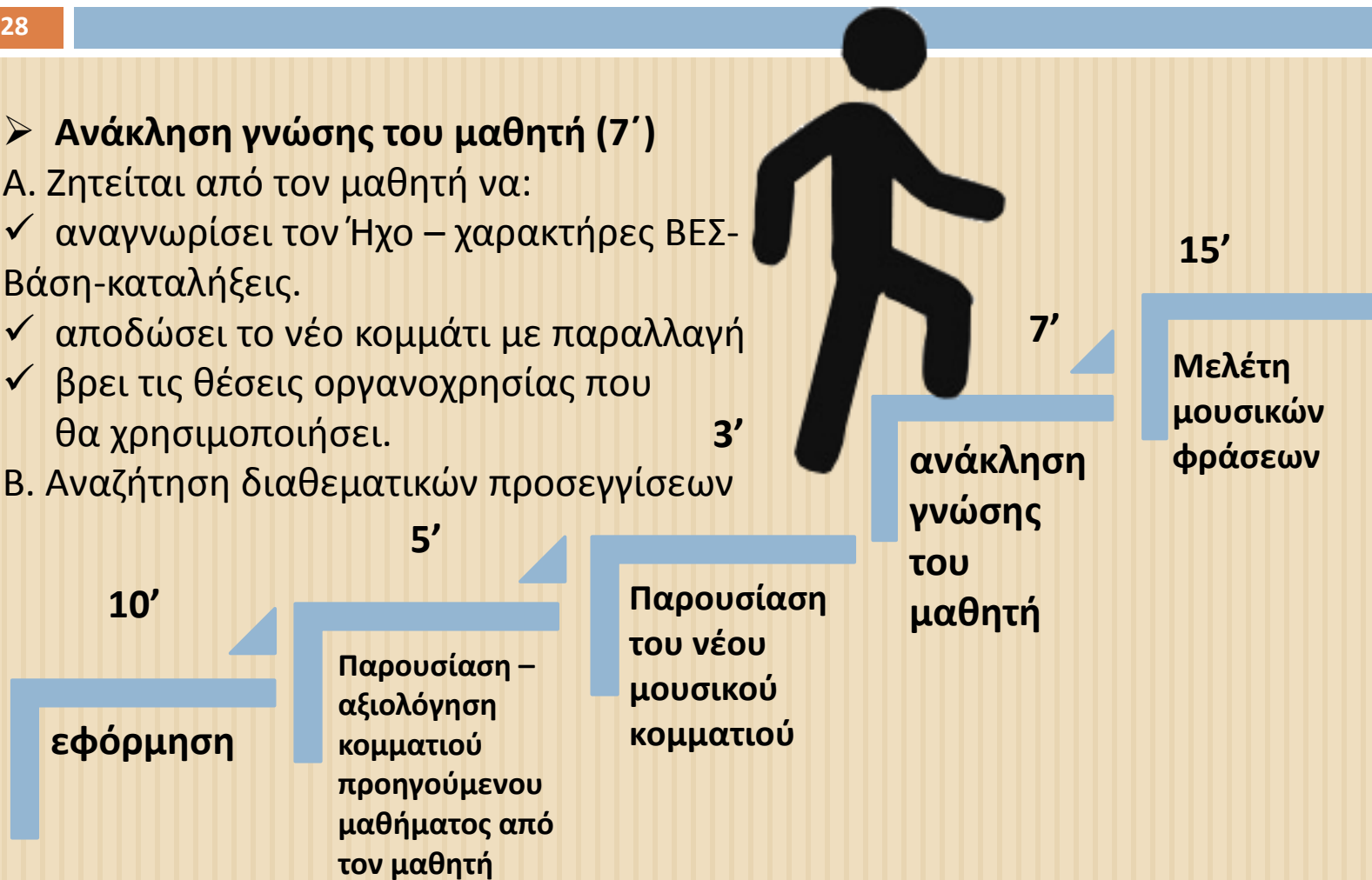
28

➤ **Ανάκληση γνώσης του μαθητή (7')**

A. Ζητείται από τον μαθητή να:

- ✓ αναγνωρίσει τον ήχο – χαρακτήρες ΒΕΣ-Βάση-καταλήξεις.
- ✓ αποδώσει το νέο κομμάτι με παραλλαγή
- ✓ βρει τις θέσεις οργανοχρησίας που θα χρησιμοποιήσει.

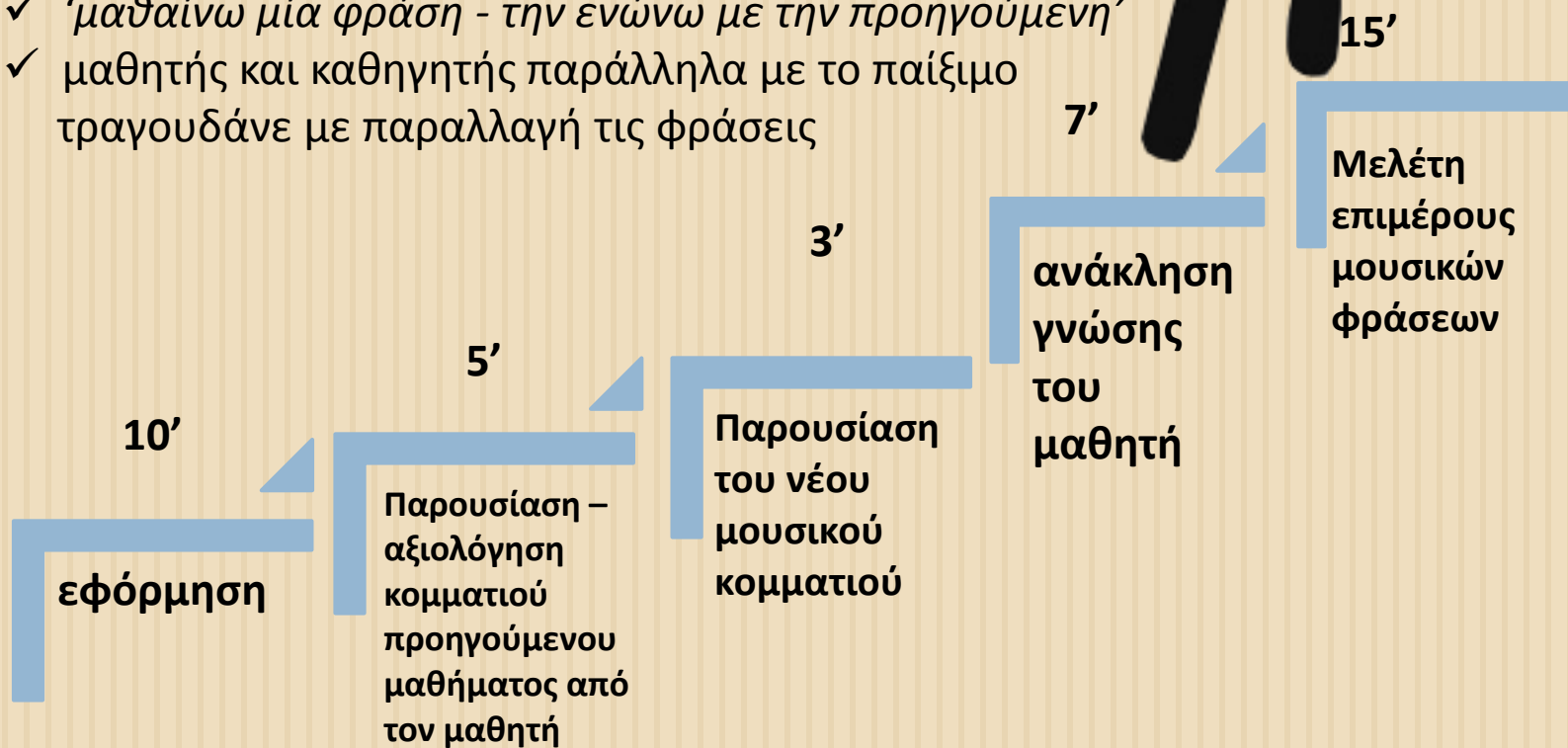
B. Αναζήτηση διαθεματικών προσεγγίσεων

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπούρα με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας – Πορεία Διδασκαλίας

29

- **Μελέτη επιμέρους μουσικών φράσεων (15')**
- ✓ μικρές μουσικές φράσεις
- ✓ *‘μαθαίνω μία φράση - την ενώνω με την προηγούμενη’*
- ✓ μαθητής και καθηγητής παράλληλα με το παίξιμο τραγουδάνε με παραλλαγή τις φράσεις

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπούρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Πορεία Διδασκαλίας

30

Διάρκεια μία διδακτική ώρα (45')

5'

15'

7'

3'

5'

10'

εφόρμηση

Παρουσίαση –
αξιολόγηση
κομματιού
προηγούμενου
μαθήματος από
τον μαθητή

Παρουσίαση
του νέου
μουσικού
κομματιού

ανάκληση
γνώσης
του
μαθητή

μελέτη
επιμέρους
μουσικών
φράσεων

εκτέλεση
και
αξιολόγηση

Εκτέλεση του κομματιού (5'):

- ✓ μεγάλες φράσεις, τις οποίες την πρώτη φορά παίζει ο καθηγητής και τη δεύτερη ακολουθεί ο μαθητής
- ✓ Ταυτόχρονη παραλλαγή των φθόγγων
- ✓ Προσπάθεια εκτέλεσης όλου του κομματιού

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας Αξιολόγηση-Ανατροφοδότηση

31

- Η αξιολόγηση του μαθητή θα γίνει με βάση την ενεργή συμμετοχή του κατά την διάρκεια του μαθήματος και το αποτέλεσμα της παρουσίασης του διδαχθέντος κομματιού στο επόμενο μάθημα.
- Μέσα από την διαδικασία της Αξιολόγησης θα επιτευχθεί η κατάλληλη ανατροφοδότηση (feedback) όπου ο μεν καθηγητής θα εντοπίσει τις τυχόν αδυναμίες του μαθητή και με άμεση υπόδειξη ή στοχευμένα βήματα θα προσπαθήσει να τις διορθώσει και ο δε μαθητής μέσω του αποτελέσματος της παρουσίασής του θα αποκτήσει μία σαφή εικόνα της προόδου του.
- Μεταγνωστική αξιολόγηση: Ζητείται από τον μαθητή να εκφράσει λεκτικά τα συναισθήματά του μετά το αποτέλεσμα της παρουσίασης του.

Μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά με χρήση Βυζαντινής Σημειογραφίας - Δραστηριότητες μαθητή

32

- το μουσικό κομμάτι που διδάχθηκε να το μελετήσει στο σπίτι του και να το παρουσιάσει στο επόμενο μάθημα.
- να αναζητήσει το κομμάτι στη δισκοθήκη του σχολείου ή στο Διαδίκτυο με στόχο ακούγοντάς το από διάφορες εκτελέσεις μουσικών συνόλων να βελτιώσει τον τρόπο που το αποδίδει μουσικά **αναπτύσσοντας μέσω της αυτομάθησης μεταγνωστικές δεξιότητες**. Η μουσική αναζήτηση του μαθητή και η εμβάθυνση στη γνώση των μουσικών γραμματισμών που χρησιμοποιήθηκαν **θα οδηγήσει εν τέλει τον μαθητή στον αυτοσχεδιασμό και στη σύνθεση**.
- Οι μαθητές, παρουσιάζουν τα κομμάτια που έχουν διδαχθεί σε εορτές και εκδηλώσεις του σχολείου τους.

Συμπεράσματα

33

- Το μοντέλο διδασκαλίας του ταμπουρά που παρουσιάστηκε, περιλαμβάνει και χρησιμοποιεί διαφορετικούς μεταξύ τους μουσικούς πολύ-γραμματισμούς, με σκοπό τη διδασκαλία και τη μάθηση του ταμπουρά στο Μουσικό Σχολείο.
- Επίσης, με στόχο τη βιωματική και ολιστική προσέγγιση της γνώσης της ΕΠΜ από τους μαθητές, προτείνει διαθεματικές προσεγγίσεις με άλλα διδασκόμενα μαθήματα και θέτει το μάθημα του ταμπουρά σε ρόλο που θα εμπνεύσει τους μαθητές να συμμετάσχουν σε σύνολα που θα προάγουν τη μεταξύ τους συνεργασία και επικοινωνία και τη θετική στάση απέναντι στη παραδοσιακή μουσική της Ελλάδος.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

34

Η παρουσίαση θα
αναρτηθεί στην ιστοσελίδα

www.tampouras.com

Επικοινωνία:

siasospyros@yahoo.gr

Σπύρος Σιάσος, Med

«Μάθημα στην εξοχή»
Μουσικό Σχολείο Τρίπολης 2009-10